

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

BPM KETVIRČIO ATASKAITA

**Reglamento dėl Bendro priežiūros
mechanizmo praktinio įgyvendinimo
pažangos ketvirčio ataskaita**

2014 / 4

© Europos Centrinis Bankas, 2014 m.

Adresas	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Pašto adresas	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas	+49 69 1344 0
Internetas	http://www.ecb.europa.eu

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

ISBN	978-92-899-1242-6 (online)
ISSN	2315-3717 (online)
ES katalogo numeris	QB-BM-14-004-LT-N (online)
DOI	10.2866/65183

SVARBIAUSI PRANEŠIMAI

Tai ketvirtoji Reglamento dėl Bendro priežiūros mechanizmo (toliau – BPM reglamentas) praktinio įgyvendinimo pažangos ketvirčio ataskaita Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Komisijai, kurią privaloma rengti pagal BPM reglamentą. Joje apžvelgiamas trijų mėnesių laikotarpis – **nuo 2014 m. rugpjūčio 4 d. iki lapkričio 3 d.**¹

Svarbiausia šioje ketvirčio ataskaitoje pateikiama informacija:

- **ECB pasirengęs pradėti vykdyti visus BPM reglamentu jam pavestus priežiūros uždavinius nuo 2014 m. lapkričio 4 d., t. y. praėjus lygiai metams nuo BPM reglamento įsigaliojimo.** ECB efektyviai panaudojo šį vienų metų nuo BPM reglamento įsigaliojimo trukmės pereinamąjį laikotarpį, kuris jam buvo skirtas, kad pasirengtų vykdyti minėtus uždavinius. Daug darbų buvo nuveikta per pastaruosius tris mėnesius, kurie ir apžvelgiami šioje ataskaitoje.
- **Išsamus vertinimas baigtas laiku.** 2014 m. spalio 26 d. buvo paskelbti vertinimo rezultatai. Tam panaudotos standartinės formos su kiekvieno vertinto banko vertinimo rezultatais, taip pat paskelbta suvestinė ataskaita su apibendrintais visų vertintų bankų rezultatais ir su informacija apie vertinimo metodiką, organizavimą ir vykdymą. Paskutines savaites ir (arba) mėnesius iki išsamaus vertinimo rezultatų paskelbimo buvo intensyviai vykdomas turto kokybės peržiūros (TKP) ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų kokybės užtikrinimas, TKP ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų susiejimas, tiesioginis priežiūros vykdytojų ir bankų bendravimas (vadinamasis priežiūrinis dialogas) – dalinių ir preliminarių rezultatų aptarimas su bankais prieš parengiant galutinius rezultatus.
- **BPM valdymo struktūros sukurtos ir veikia.** Per apžvelgiamą laikotarpį buvo surengti aštuoni Priežiūros valdybos posėdžiai ir trys Inicijatyvinio komiteto posėdžiai. Iš viso nuo 2014 m. sausio 30 d. Priežiūros valdyba posėdžiavo 19 kartų, Inicijatyvinis komitetas – 9 kartus. Priežiūros valdyba atitinkamomis oficialiomis ES kalbomis parengė, priėmė ir išsiuntė 120 sprendimų dėl prižiūrimų įstaigų priskyrimo svarbioms. Tai buvo sudėtingas analitinis, teisinis ir logistinis darbas. Rugšėjo mėn., kai tik buvo paskirti penki jos nariai ir du pakaitiniai nariai, darbą pradėjo Administracinė peržiūros valdyba. Vadovaujantis Priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojos ES Tarybos Pirmininkui pasiūlyta metinės rotacijos tvarka buvo paskirti Tarpininkavimo komisijos

¹ Pirmoji ketvirčio ataskaita paskelbta 2014 m. vasario 4 d., praėjus trimis mėnesiams nuo BPM reglamento įsigaliojimo 2013 m. lapkričio 4 d.; antroji ketvirčio ataskaita paskelbta 2014 m. gegužės 6 d.; trečioji – 2014 m. rugpjūčio 5 d.

nariai. 2014 m. rugsėjo 17 d. Valdančioji taryba priėmė ECB sprendimą dėl vidaus taisyklių, kuriomis užtikrinamas ECB vykdomos priežiūros funkcijos atskyrimas nuo pinigų politikos ir kitų funkcijų. Taip įvykdytas BPM reglamente nustatytas reikalavimas priimti vidaus taisykles. Taisyklės įsigaliojo iki BPM veiklos pradžios.

- **Naujų darbuotojų priėmimas į ECB vyksta sparčiai.** Iš 1 000 naujų etatų, numatytų penkiems BPM struktūriniais padaliniais ir su BPM susijusioms paslaugoms, kurias teikia bendrieji skyriai, užpildyta beveik 900 etatų; įdarbinimas vyko pagal principą „iš viršaus į apačią“. Galima reziumuoti, kad visuose su BPM susijusių veiklą vykdančiuose padaliniuose jau įdarbinta tiek darbuotojų, kiek būtina, kad ECB 2014 m. lapkričio pradžioje galėtų pradėti visu pajėgumu vykdyti priežiūros funkciją. Gauta daugybė paraiškų (daugiau kaip 20 000) – tai rodo didžiulį susidomėjimą darbu BPM.
- **Jungtinės priežiūros grupės (JPG) iš esmės sudarytos ir pasirengusios pradėti vykdyti kasdienę svarbių bankų priežiūrą.** Šios grupės yra pagrindinė BPM priežiūros funkciją vykdysianti darbinė struktūra. Toliau vyksta jų darbuotojų atranka. Šioje srityje pasiekta nemaža pažanga. Lapkričio 1 d. ECB Mikroprudencinės priežiūros I ir II generaliniuose direktoratuose (GD) jau dirbo daugiau kaip 330 iš 403 reikalingų darbuotojų, įskaitant 61 JPG koordinatorių. Toliau vykdoma ir NKI darbuotojų atranka į JPG, nepaisant kai kurių trukdžių, pavyzdžiui, dalį į JPG paskirtų darbuotojų įdarbina ECB, kai kuriose NKI vyksta vidinė restruktūrizacija. Vykdamt parengiamuosius darbus, kad JPG galėtų pradėti dirbti nuo 2014 m. lapkričio 4 d., buvo surengti susitikimai su priimančiųjų šalių NKI ir atitinkamais bankais ir toliau buvo palaikomi reguliarūs kontaktai.
- **2014 m. rugsėjo 29 d. visomis oficialiomis euro zonos kalbomis buvo paskelbtas „Bankų priežiūros vadovas“.** Vadovas parengtas vadovaujantis BPM reglamentu ir BPM pagrindų reglamentu. Jame aiškiai ir suprantamai paaiškinama, kaip veikia BPM. Kalbant konkrečiau, vadove pateikiama svarbių ir mažiau svarbių kredito įstaigų priežiūros pagrindinių procesų ir metodų apžvalga.
- Po viešų konsultacijų ir viešo svarstymo **ECB valdančioji taryba priėmė ECB reglamentą dėl priežiūros mokesčių. Jis paskelbtas 2014 m. spalio 30 d.** Šis reglamentas, kuriame išdėstyta tvarka, pagal kurią ECB nuo 2014 m. lapkričio mėn. rinks metinį priežiūros mokesį savo išlaidoms, susijusioms su naująja priežiūros funkcija, finansuoti, įsigalios 2014 m. lapkričio 1 d.
- Atlikta nemažai **parengiamųjų darbų** daugelyje kitų sričių, pavyzdžiui, IT infrastruktūros, patalpų, vidaus ir išorės ryšių, logistikos organizavimo, teisinių ir

statistikos paslaugų. Visa tai taip pat prisideda prie to, kad BPM pradėtų visu pajėgumu veikti nuo 2014 m. lapkričio 4 d.

1 IŽANGA

Pagal BPM reglamento² nuostatas reikalaujama, kad nuo 2013 m. lapkričio 3 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) kas ketvirtį siųstų Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Komisijai BPM reglamento praktinio įgyvendinimo pažangos ataskaitas.

Pagal susitarimus su Europos Parlamentu³ ir Europos Sąjungos Taryba⁴ dėl atskaitomybės ketvirčio ataskaitose turi būti aptarti ir šie dalykai:

- vidaus parengiamieji darbai, darbo organizavimas ir planavimas;
- konkretūs sprendimai, kaip įvykdyti reikalavimą atskirti pinigų politikos ir priežiūros funkcijas;
- bendradarbiavimas su kitomis nacionalinėmis ar ES kompetentingomis institucijomis;
- kliūtys, su kuriomis susiduria ECB, rengdamasis vykdyti priežiūros uždavinius;
- susirūpinimą keliantys įvykiai ar elgesio kodekso pakeitimai.

2014 m. vasario 4 d. paskelbtoje pirmojoje BPM ketvirčio ataskaitoje apžvelgiamas ne tik laikotarpis nuo 2013 m. lapkričio 3 d. iki 2014 m. vasario 3 d., bet ir parengiamieji darbai, nuveikti nuo 2012 m. birželio 29 d. vykusio euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo. Antrojoje ketvirčio ataskaitoje apžvelgiamas laikotarpis nuo 2014 m. vasario 4 d. iki gegužės 3 d., trečiojoje – nuo 2014 m. gegužės 4 d. iki rugpjūčio 3 d. Šioje – ketvirtojoje ir paskutinėje – ketvirčio ataskaitoje apžvelgiamas 2014 m. rugpjūčio 4 d. – lapkričio 3 d. laikotarpis. Ją parengė ECB darbuotojai ir patvirtino Priežiūros valdyba, pasikonsultavusi su ECB valdančiąja taryba.

2 BPM VALDYMO STRUKTŪRŲ KŪRIMAS

2.1 PRIEŽIŪROS VALDYBA IR INICIATYVINIS KOMITETAS

Per apžvelgiamą laikotarpį įvyko aštuoni Priežiūros valdybos ir trys Iniciatyvinio komiteto posėdžiai.

² 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

³ Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko tarpinstitucinis susitarimas dėl demokratinės atskaitomybės vykdymo ir Europos Centriniam Bankui pavestų uždavinių vykdymo priežiūros praktinių sąlygų įgyvendinant bendrą priežiūros mechanizmą (OL L 320, 2013 11 30, p. 1).

⁴ 2013 m. gruodžio 12 d. įsigaliojęs Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Centrinio Banko susitarimo memorandumas dėl bendradarbiavimo dėl procedūrų, susijusių su bendru priežiūros mechanizmu.

Be to, liepos mėn. Priežiūros valdyba sėkmingai išmėgino, kaip veikia skubiųjų telekonferencijų įranga, ir rugpjūčio mėn. eilinį posėdį pravedė telekonferencijos būdu. Nuo 2014 m. rugsėjo mėn. Priežiūros valdybos posėdžiuose stebėtojo teisėmis dalyvavo ir Lietuvos banko atstovas, kadangi 2015 m. sausio 1 d. Lietuva įstos į euro zoną.

Be oficialių posėdžių, įvyko daug neoficialių Priežiūros valdybos narių pasitarimų jos pirmininkei ir pirmininko pavaduotojai lankantis valstybėse narėse. Vykdydama pažadą iki 2014 m. pabaigos aplankyti visų dalyvaujančių valstybių narių priežiūros institucijas, duotą per jos atrankai skirtą klausymą Europos Parlamente 2013 m. lapkričio mėn., pirmininkė jau susitiko su 22 (iš 24) euro zonos priežiūros institucijų valdybomis ir darbuotojais.

Pagal Priežiūros valdybos darbo reglamentą į kai kuriuos Priežiūros valdybos posėdžius buvo kviečiami Europos Komisijos ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) atstovai, taip siekiant užtikrinti, kad įvairiais klausimais būtų užtikrinta optimali sąveika su bendrąja rinka.

Tęsdama kovo mėn. pradėtą procedūrą, Priežiūros valdyba per šioje ataskaitoje apžvelgiamą laikotarpį parengė 120 galutinių sprendimų dėl prižiūrimų įstaigų priskyrimo svarbioms. Vadovaujantis BPM reglamente nustatyta neprieštaravimo tvarka, juos patvirtino Valdančioji taryba, o tuomet jie buvo visomis atitinkamomis oficialiomis ES kalbomis išsiųsti atitinkamoms įstaigoms. Šių sprendimų rengimas ir priėmimas vyko sklandžiai, nors tai sudėtingas analitinis, teisinis ir logistinis darbas. Svarbių ir mažiau svarbių bankų sąrašai ECB interneto svetainėje buvo paskelbti laiku – iki BPM pagrindų reglamente nustatyto termino – 2014 m. rugsėjo 4 d.

Spalio mėn. Priežiūros valdyba patvirtino išsamaus vertinimo rezultatus, prieš tai juos aptarus Priežiūros valdybos ir Valdančiosios tarybos posėdžiuose.

BPM pagrindų reglamente numatyta, kad ECB gali perimti NKI pradėtą, bet iki 2014 m. lapkričio 4 d. nebaigtą priežiūros procedūrą. Spręsdamas, kuriais atvejais ECB turėtų perimti priežiūros procedūrą, ECB vadovavosi bendra nuostata, kad pradėtas, bet nebaigtas procedūras turėtų užbaigti pačios NKI. Nukrypdamas nuo šios nuostatos, ECB vadovavosi dviem lemiamais kriterijais: numatoma procedūros trukmė ir reikšmingumu. 2014 m. spalio mėn. Priežiūros valdyba priėmė sprendimą, kurias procedūras ketinama perimti.

2.2 ADMINISTRACINĖ PERŽIŪROS VALDYBA

2014 m. gegužės mėn. ECB paskelbus kvietimą teikti paraiškas, Administracinės peržiūros valdybos nariai į pareigas paskirti 2014 m. rugsėjo 8 d. ECB valdančiosios tarybos sprendimu. Jie paskirti penkerių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Penki Administracinės peržiūros valdybos nariai yra: Jean-Paul Redouin (pirmininkas), Concetta Brescia Morra (pirmininko pavaduotoja), F. Javier Arístegui Yáñez, André Camilleri ir Edgar Meister. Du

pakaitiniai nariai, kurie laikinai pakeičia Administracinės valdybos narius jų laikino nedarbingumo ar kitais Sprendime ECB/2014/16⁵ nustatytais atvejais, yra Kaarlo Jännäri ir René Smits. Administracinės valdybos nariai veikia nepriklausomai ir vadovaudamiesi viešuoju interesu. Jiems negali būti duodami jokie nurodymai.

Administracinės peržiūros valdybos funkcija – atlikti ECB priežiūros sprendimų, kuriuos, taikant neprieštaravimo procedūrą, priėmė ECB valdančioji taryba, vidaus administracinę peržiūrą, gavus fizinio arba juridinio asmens, kuriam sprendimas skirtas arba su kuriuo sprendimas yra tiesiogiai ir asmeniškai susijęs, prašymą atlikti jo peržiūrą. Administracinė valdyba nuomonę dėl peržiūrėto sprendimo privalo pateikti ne vėliau kaip per du mėnesius nuo prašymo atlikti peržiūrą gavimo dienos. Šioje nuomonėje Administracinė valdyba pateikia siūlymą panaikinti ginčijamą sprendimą, pakeisti jį tapataus turinio sprendimu arba nauju sprendimu.⁶ Priežiūros valdyba ir Valdančioji taryba į tokią nuomonę atsižvelgti neprivalo.

Administracinė peržiūros valdyba darbą pradėjo rugsėjo mėn., kai tik buvo paskirti jos nariai. Jai talkina Priežiūros valdybos sekretoriatas ir kiti ECB padaliniai pagal kompetenciją. Priežiūros valdybos sekretoriatas atlieka ir Administracinės peržiūros valdybos sekretoriato funkciją.

2.3 TARPININKAVIMO KOMISIJA

Kaip minėta trečiojoje ketvirčio ataskaitoje, siekiant užtikrinti pinigų politikos ir priežiūros funkcijų atskyrimą pagal BPM reglamento 25 straipsnio 5 dalį, 2014 m. birželio 2 d. Reglamentu ECB/2014/26 buvo sudaryta Tarpininkavimo komisija (toliau – Reglamentas dėl Tarpininkavimo komisijos)⁷. Tarpininkavimo komisiją sudaro po vieną narį iš kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės, išrinktą iš Valdančiosios tarybos ir Priežiūros valdybos narių. Tarpininkavimo komisijos nariai skiriami laikantis minėtame Reglamente dėl Tarpininkavimo komisijos nustatyto reikalavimo, pagal kurį Tarpininkavimo komisijos pirmininkas, kuris eina ir Priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojo pareigas, bet nėra Tarpininkavimo komisijos narys, „padeda pasiekti Valdančiosios tarybos ir Priežiūros valdybos narių pusiausvyrą“.

Tuo tikslu ECB pateikė ES Tarybos Pirmininkui pasiūlymą dėl narių metinės rotacijos tvarkos. Pasiūlymas buvo aptartas ir suderintas su kitais ECOFIN ministrais. Pagal jį valstybės narės suskirstytos į dvi kuo panašesnio dydžio grupes (šiuo metu po devynias nares grupėje) pagal

⁵ 2014 m. balandžio 14 d. sprendimas ECB/2014/16 dėl Administracinės peržiūros valdybos įsteigimo ir jos veiklos taisyklių (OL L 175, 2014 6 14, p. 47).

⁶ Pagal Sprendimo ECB/2014/16 17 straipsnį kiekvienos Administracinės peržiūros valdybos atliktos peržiūros baigtis – naujas Valdančiosios tarybos sprendimas, priimamas Priežiūros valdybos teikimu ir atsižvelgiant į Administracinės peržiūros valdybos nuomonę. Šiuo nauju sprendimu pradinis sprendimas gali būti panaikinamas, iš dalies keičiamas arba paliekamas nepakeistas. Šiuo klausimu Priežiūros valdyba ir Valdančioji taryba taiko standartinę neprieštaravimo procedūrą, pagal kurią naujas sprendimo projektas teikiamas kartu su Administracinės peržiūros valdybos nuomone.

⁷ 2014 m. birželio 2 d. Reglamentas ECB/2014/26 dėl Tarpininkavimo komisijos sudarymo ir jos darbo reglamento nustatymo (OL L 179, 2014 6 19, p. 72).

protokolinę valstybių narių, kurių pavadinimai surašyti nacionalinėmis kalbomis, eilę ir pagal dabartinę narystę. Pirmosios grupės valstybių narių vyriausybių buvo paprašyta paskirti po vieną savo atstovą iš Valdančiosios tarybos narių, antrosios – iš Priežiūros valdybos narių. Visi jie skiriami vieniems metams. Kitais metais atstovai būtų skiriami atvirkščiai (t. y. iš Priežiūros valdybos narių atstovus skyrusios šalys dabar skirtų atstovus iš Valdančiosios tarybos narių, ir atvirkščiai). Tokia tvarka nesumažina euro zonai nepriklausančių valstybių narių, glaudžiai bendradarbiaujančių su BPM, teisės dalyvauti Komisijoje; tiesiog jų vyriausybių būtų paprašyta paskirti savo narį iš Priežiūros valdybos. Tokiu atveju būtų koreguojama rotacijos tvarka.

3 PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS KŪRIMAS ECB

3.1 PERSONALAS

BPM darbuotojų atranka vyksta pakankamai sparčiai. Į darbo BPM skelbimus atsiliepė nemažai kandidatų iš privačiojo ir viešojo sektorių iš visų ES šalių. Iš viso ECB gavo per 20 000 paraiškų dėl darbo priežiūros srityje.

Atranka vyko pagal principą „iš viršaus į apačią“: pirmiausia buvo įdarbinami vadovai, kad po to jie patys galėtų formuoti savo komandas. Dėl tokios įdarbinimo tvarkos iš maždaug 1 000 naujų etatų, numatytų penkiems BPM struktūriniais padaliniais ir su BPM susijusioms paslaugoms, kurias teikia bendrieji skyriai, iki 2014 m. lapkričio pradžios buvo užpildyta beveik 900 etatų⁸. Tačiau kandidatų atrinkta dar daugiau, tik jie realiai dirbti pradės vėliau (jų sutartis įsigalioja po 2014 m. lapkričio 1 d.). Didžioji dalis pradėtų atrankos į likusias vietas procedūrų buvo baigtos iki spalio pabaigos. Laikantis principo, kad atrankos procese svarbiausia – kokybė, ne visos skelbtos vietos buvo užpildytos per pirmą turą. Todėl skelbimai buvo pakartoti, prieš tai juos pakoregavus, taip padidinant tikimybę, kad per antrą atrankos turą atsirastų tinkamų kandidatų. Taigi, visuose su BPM susijusių veiklų vykdančiuose padaliniuose jau įdarbinta tiek darbuotojų, kiek būtina, kad ECB 2014 m. lapkričio pradžioje galėtų pradėti visu pajėgumu vykdyti priežiūros funkciją. Be to, BPM parengiamuosius darbus padėjo atlikti apie 200 kolegų iš NKI, kurie ECB dirbo pagal trumpalaikes darbo sutartis. Daugelis jų sėkmingai dalyvavo atrankoje, todėl liks dirbti ECB pagal terminuotas darbo sutartis. Taip bus užtikrintas tęstinumas.

⁸ Iš viso 2014 m. biudžete numatyta 1 073,5 naujų su BPM susijusių etatų, iš kurių 984,5 etatai – nuolatiniai, 89 – terminuoti.

3.2 JUNG TINĖS PRIEŽIŪROS GRUPĖS

Kasdienė svarbių bankų priežiūra bus jungtinių priežiūros grupių (JPG) pareiga. Kiekvienai JPG vadovaus koordinatorius iš ECB, jos bus sudarytos iš ECB priežiūros specialistų ir dalyvaujančių valstybių narių NKI priežiūros specialistų.

ECB sparčiai vykdo JPG darbuotojų atranką ir kitus būtinus parengiamuosius darbus, kad JPG galėtų pradėti dirbti nuo 2014 m. lapkričio 4 d. Lapkričio 1 d. ECB Mikroprudencinės priežiūros I ir II GD jau dirbo daugiau kaip 330 iš 403 reikalingų darbuotojų, įskaitant 61 JPG koordinatorių (kai kurie jų vadovavo daugiau nei vienai JPG). Tačiau tuo metu dalis atrinktų naujų darbuotojų dar vykdė išsamų vertinimą, todėl iki lapkričio 1 d. negalėjo pradėti dirbti JPG. Be to, apie dalį laisvų priežiūros specialistų ir analitikų vietų buvo paskelbta pakartotinai, o atrankos procedūros buvo baigtos tik spalio pradžioje.

JPG darbuotojų iš NKI atranka taip pat vyksta gana sparčiai. ECB paprašė NKI pateikti tikslios informacijos apie NKI darbuotojų atranką į JPG. Ji buvo pateikta 2014 m. rugpjūčio pabaigoje. Tačiau užpildant JPG etatus darbuotojais iš NKI susiduriama su kai kuriomis kliūtimis, nes dalį į JPG paskirtų darbuotojų įdarbina ECB, o kai kuriose NKI vyksta vidinė restruktūrizacija. Todėl galutiniai duomenys bus žinomi tik metų pabaigoje.

Tačiau nepaisant minėtų trukdžių JPG branduolys sudarytas ir svarbių bankų priežiūrą jos gali pradėti vykdyti nuo 2014 m. lapkričio 4 d.

Per šioje ataskaitoje apžvelgiamą laikotarpį vyko JPG startiniai susitikimai su svarbių bankų buveinės šalių NKI, taip pat keletas tolesnių susitikimų. JPG koordinatoriai ir į JPG paskirti ECB darbuotojai užmezgė kontaktus su NKI ir pradėjo aktyviau dalyvauti priežiūros veikloje. Be to, jie įgijo daugiau žinių apie atitinkamų bankų priežiūros istoriją ir rizikos pobūdį ir susitiko su tų bankų atstovais, kad asmeniškai su jais susipažintų. JPG nariai iš ECB ir NKI pradėjo reguliariai bendrauti darbo klausimais.

Nuo birželio mėn. JPG stebėtojo teisėmis dalyvauja priežiūros institucijų kolegijų ir krizių valdymo grupių posėdžiuose, kad pasirengtų nuo 2014 m. lapkričio 4 d., kai ECB taps konsoliduojančia atitinkamų bankų priežiūros institucija, perimti vadovavimą šioms grupėms.

JPG koordinatoriai toliau padėjo atlikti išsamų vertinimą, visų pirma rengti dalinius ir preliminarius rezultatus ir pateikti juos atitinkamiems bankams (viena iš priežiūrinio dialogo dalių). Svarbiausias iš tolesnių etapų – įvertinti kapitalo planus, kuriuos bankai turi pateikti nustačius juose kapitalo trūkumą.

Be šių pareigų, JPG, glaudžiai bendradarbiaudamos su Mikroprudencinės priežiūros IV GD (atsakingu už horizontaliąsias ir specializuotas paslaugas), rengia kiekvieno svarbaus banko 2015 m. priežiūros analizės programą, taip pat vietoje testuoja rizikos vertinimo sistemą (RVS)

ir BPM priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (PTVP) metodiką bei tvarką. Šiuos darbus JPG nariai iš ECB ir NKI vykdo glaudžiai bendradarbiaudami tarpusavyje.

JPG pradėjo informacijos valdymo sistemos (angl. *IMAS*) testavimą. Ši sistema – tai infrastruktūros priemonė, skirta JPG darbo srautams ir darbo procesams valdyti, taip pat saugi JPG narių iš ECB ir NKI bendravimo tarpusavyje platforma.

3.3 FUNKCINIŲ SRIČIŲ ATSKYRIMAS

Pagal BPM reglamentą ECB privalo priimti ir viešai paskelbti būtinas vidaus taisykles, kuriomis būtų užtikrinamas priežiūros funkcijos atskyrimas nuo pinigų politikos funkcinių sričių ir kitų ECB uždavinių, įskaitant profesinės paslapties saugojimo ir keitimosi informacija taisykles.

Be priemonių, kurių jau buvo imtasi norint įgyvendinti BPM reglamento reikalavimus dėl organizacinio ir procedūrinio funkcijų atskyrimo, 2014 m. rugsėjo 17 d. Valdančioji taryba priėmė ECB sprendimą dėl ECB pinigų politikos ir priežiūros funkcijų atskyrimo įgyvendinimo (Sprendimas ECB/2014/39)⁹. Šiame sprendime įtvirtinamos nuostatos dėl profesinės paslapties ir keitimosi informacija tarp abiejų politikos sričių. Sprendimas įsigaliojo 2014 m. spalio 18 d. Jame įtvirtinti labiau bendro pobūdžio principai, taip paliekant galimybę dėl konkrečių ECB vidaus struktūros aspektų spręsti atskirai. Sprendime reglamentuojami organizaciniai aspektai, t. y. sprendimų priėmimo procedūrų autonomiškumas, nuostatos dėl profesinės paslapties, taisyklės dėl keitimosi informacija tarp ECB priežiūros ir pinigų politikos sričių.

Keitimosi informacija tarp abiejų funkcinių sričių taisyklės užtikrina, kad ECB galėtų veiksmingai ir efektyviai vykdyti įvairias savo funkcijas, ir kartu užkerta kelią nepagrįstam vienos srities kišimuisi į kitą bei užtikrina pakankamą konfidencialios informacijos apsaugą. Informacijos klasifikavimui ir keitimuisi ja ECB viduje visų pirma bus taikoma ECB konfidencialumo užtikrinimo tvarka.

Konfidencialia informacija visuomet keičiamasi tik pagal principą „būtina žinoti“; be to, privalu užtikrinti, kad dėl pasikeitimo informacija nekiltų grėsmė kurios nors iš šių politikos sričių politikos tikslams. Kilus interesų konfliktui, sprendimą dėl teisės gauti konfidencialią informaciją priima Vykdomoji valdyba.

Dėl keitimosi konfidencialia informacija tarp pinigų politikos ir priežiūros funkcinių sričių Sprendime numatyta, kad anonimiškus *FINREP* ir *COREP* duomenis¹⁰, taip pat konfidencialias

⁹ Sprendimas ECB/2014/39 (OL L 300, 2014 10 18, p. 57).

¹⁰ *FINREP* (finansinė atskaitomybė, angl. *FINancial REPorting*) ir *COREP* (bendroji atskaitomybė, angl. *COMmon REPorting*) yra EBI techninių įgyvendinimo standartų dalis. *FINREP* – tai iš bankinių įstaigų renkama finansinė informacija, pateikiama standartine forma – kaip metinės finansinės ataskaitos (balansas, pelno ir nuostolio ataskaita, išsamūs priedai). *COREP* – tai vėlgai standartine forma pateikiama informacija, reikalinga 1 ramsčio skaičiavimams atlikti, t. y. duomenys apie nuosavas lėšas, atskaitymus, kapitalo reikalavimus (kredito, rinkos ir veiklos riziką) ir dideles pozicijas.

suvestines analizes (kuriose nėra informacijos apie konkretų banką ar informacijos apie politiką) galima perduoti vadovaujantis įprasta konfidencialumo užtikrinimo tvarka. Prieiga prie neapdorotų duomenų, pavyzdžiui, individualių priežiūrinių bankų duomenų ir vertinimų (ypač konkrečių įstaigų duomenų ar informacijos apie politiką), bus labiau ribojama ir suteikta tik gavus Vykdamosios tarybos patvirtinimą.

Šis sprendimas taikomas tik ECB. Jis netaikomas keitimuisi informacija BPM viduje (t. y. tarp ECB ir NKI) – šis klausimas bus reglamentuotas atskirai.

3.4 BANKŲ PRIEŽIŪRĄ VYKdanČIŲ ECB DARBUOTOJŲ IR VADOVŲ ELGESIO KODEKSAS

Pagal BPM reglamentą, ECB valdančioji taryba turi parengti ir paskelbti bankų priežiūrą vykdančių ECB darbuotojų ir vadovų elgesio kodeksą. ECB, vykdydamas bendrą visiems ECB darbuotojams taikomo Etikos kodekso peržiūrą, parengė etiško elgesio taisyklių projektą. Naujose taisyklėse atsižvelgiama į BPM reglamente ir Europos Parlamento ir ECB tarpinstituciniame susitarime nustatytus reikalavimus. Pasikonsultavusi su Priežiūros valdybos ir darbuotojų atstovais, ECB vykdomoji valdyba pateikė taisyklių projektą ECB valdančiajai tarybai svarstyti ir priimti. Kaip nustatyta Tarpinstituciniame susitarime, prieš priimdamas Elgesio kodeksą ECB informavo Europos Parlamentą apie svarbiausias jo nuostatas.

3.5 PRIEŽIŪROS VALDYBOS NARIŲ ELGESIO KODEKSAS

Pagal ECB darbo reglamentą Priežiūros valdyba turi priimti ir atnaujinti savo nariams taikomą Elgesio kodeksą ir paskelbti jį ECB interneto svetainėje. Šiuo metu ECB rengia šias Priežiūros valdybos narių etikos kodekso taisykles. Jose bus atsižvelgiama į BPM reglamento reikalavimą nustatyti išsamias oficialias procedūras bei atitinkamus laikotarpius ir jų laikytis, kad būtų galima iš anksto įvertinti galimus interesų konfliktus, galinčius kilti dėl kitų Priežiūros valdybos narių pareigų, kurias jie eis pasibaigus jų kadencijai Priežiūros valdyboje, ir užkirsti jiems kelią.

3.6 BPM ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ POLITIKOS KLAUSIMAI

Kuriant BPM tenka spręsti daug daugiau su žmogiškaisiais ištekliais susijusių klausimų, negu vien tik įdarbinti pakankamai darbuotojų, kaip aprašyta pirmiau. Kaip pavyks užtikrinti precedento neturinčio intensyvumo ECB ir NKI bendradarbiavimą, visų pirma bendradarbiavimą JPG ir patikrinimų vietoje grupėse, taip pat ir pasirinkto „matricinio valdymo modelio“ sėkmę, priklausys, mažų mažiausiai, nuo to, kiek efektyviai veiksmus derins visi dalyviai visais lygmenimis. Tam, savo ruožtu, reikės suderinti kai kuriuos svarbiausius žmogiškųjų išteklių valdymo klausimus, nors apskritai skirtingų BPM sudarančių institucijų

taikomos įdarbinimo ir darbo sąlygos ir toliau skirsis. Šiuo klausimu jau imtasi svarbių priemonių toliau išvardytose srityse.

- **Atsiliepimai apie darbo kokybę:** parengta atsiliepimų sistema (ją kartu parengė ECB ir NKI darbuotojai), skirta jungtinėse grupėse dirbančių NKI darbuotojų darbui įvertinti, siekiant kuo aukštesnės darbo kokybės. Šia sistema gali naudotis ir NKI, vykdydamos savo darbuotojų vertinimą. Kalbant apie duomenų apsaugą, ECB šiuo klausimu netrukus pradės konsultacijas su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu.
- **Mokymo programa:** norint sėkmingai perduoti žinias ir išugdyti įgūdžius bei pereiti prie bendros BPM kultūros ir ją puoselėti, buvo parengta mokymo programa, sudaryta iš šių disciplinų: valdysena, metodika, vadybiniai ir bendravimo įgūdžiai, IT ir įvadinis kursas naujiems darbuotojams.
- **Judumas BPM viduje:** pagal BPM reglamentą ECB privalo kartu su visomis NKI nustatyti tvarką, kuria būtų užtikrinta, kad su NKI būtų tinkamai keičiamasi darbuotojais ir jie būtų deleguojami, taip pat, kad NKI tai tinkamai darytų tarpusavyje. Darbuotojų mainai ir delegavimas iš tiesų vertinamas kaip svarbus veiksnys kuriant bendrą priežiūros kultūrą. BPM kūrimo etape daug dėmesio buvo skiriama darbuotojų judumui JPG viduje (t. y. JPG koordinatorių, nacionalinių subkoordinatorių ir specialistų).

3.7 KALBŲ POLITIKA

BPM kalbų vartojimo teisinis pagrindas visų pirma apibrėžtas 1958 m. Tarybos reglamentu Nr. 1, nustatančiu kalbas, kurios turi būti vartojamos ES institucijose. BPM pagrindų reglamente nustatyta kalbų vartojimo tvarka, taikoma ECB ir NKI tarpusavio bendravimui, taip pat BPM bendravimui su prižiūrimais subjektais.

Visas bendravimas BPM viduje vyks anglų kalba – taip nustatyta BPM pagrindų reglamento 23 straipsnyje minimuose ECB ir NKI susitarimuose.

Kalbant apie bendravimą su prižiūrimais subjektais, bus taikomas BPM pagrindų reglamento 24 straipsnis, pagal kurį visi dokumentai, kuriuos prižiūrimas subjektas siunčia ECB, gali būti parengti bet kuria iš oficialių ES kalbų, o prižiūrimas subjektas turi teisę gauti atsakymą ta pačia kalba. ECB ir prižiūrimi subjektai gali susitarti, kad visa rašytinė komunikacija, įskaitant ir dėl ECB priežiūros sprendimų, bus vykdoma kuria nors viena ir visada ta pačia oficialia ES kalba. Prižiūrimi subjektai gali bet kada atšaukti tokį susitarimą; tokiu atveju susitarimas nustoja galioti tik tiems ECB vykdomos priežiūros procedūros etapams, kurie dar nebaigti. Be to, jei žodinio proceso dalyviai reikalauja būti išklausyti kita oficialia ES kalba nei ta, kuria vykdoma

ECB priežiūros procedūra, toks prašymas ECB pateikiamas iš anksto, kad ECB galėtų tam pasirengti.

Daugelis svarbių bankų (85) sutiko visą komunikaciją su BPM vykdyti anglų kalba; mažesnė dalis svarbių bankų (34) (dauguma Vokietijos bankų ir kai kurie Austrijos, Belgijos, Kipro, Suomijos, Prancūzijos, Italijos ir Slovėnijos bankų) pareiškė pageidavimą, kad komunikacija vyktų jų nacionalinėmis kalbomis.

4 TEISINIS PAGRINDAS

4.1 PARENGTAS ECB REGLAMENTAS DĖL PRIEŽIŪROS MOKESČIŲ

2014 m. spalio 30 d. ECB paskelbė ECB reglamentą dėl priežiūros mokesčių, kuris įsigalios 2014 m. lapkričio 4 d. Dėl jo buvo surengtos viešos konsultacijos (įskaitant ir viešą svarstymą), o tada jį patvirtino Valdandžioji taryba. Jame išdėstyta tvarka, pagal kurią ECB nuo 2014 m. lapkričio mėn. rinks metinį priežiūros mokestį savo išlaidoms, susijusioms su naująja priežiūros funkcija, finansuoti.

Reglamente nustatyta: i) visos metinės priežiūros mokesčių sumos nustatymo metodika; ii) kiekvieno prižiūrimo banko ar bankų grupės mokėtinos mokesčio sumos apskaičiavimo metodika ir iii) metinio priežiūros mokesčio surinkimo tvarka.

Iki viešųjų konsultacijų pabaigos (liepos mėn.) ECB gavo pastabų iš 31 subjekto: rinkos ir bankų asociacijų, kredito ir finansų įstaigų, centrinių bankų, priežiūros ir kitų institucijų bei asmenų. Pagrindinėms reglamento dėl priežiūros mokesčių projekto nuostatomis buvo iš esmės pritarta. Įvertinus gautas pastabas reglamento projektas buvo šiek tiek pakoreguotas: į sumą, kurią ECB susigrąžina rinkdamas priežiūros mokestį, nebeįskaičiuojamas žalos atlyginimas, kurį ECB gali tekti sumokėti tretiesiems asmenims; pakeistas terminas, iki kurio prižiūrimi subjektai turi pranešti apie veiksnius, kuriais remiantis mokestis apskaičiuojamas; apskaičiuojant mokestį neįtraukiamos patronuojamosios įmonės, įsteigtos nedalyvaujančiose valstybėse narėse, kaip numatyta BPM reglamento 77 konstatuojamojoje dalyje. Išsami informacija apie tai, kaip buvo atsižvelgta į pastabas, gautas per viešas konsultacijas, pateikta konsultacijų rezultatus apibendrinančiame pranešime, kuris paskelbtas ECB interneto svetainėje.

Artimiausiu metu ECB toliau kurs priežiūros mokesčio sistemą, visų pirma užmegs kontaktus su prižiūrimais subjektais. Todėl, norint sukurti priežiūros mokesčio mokėtojų bazę, bankų paprašyta iki 2014 m. gruodžio pabaigos ECB pateikti savo kaip mokesčio mokėtojų rekvizitus.

Pirmą pranešimą apie mokėtiną mokestį numatoma išsiųsti 2015 m. pabaigoje už 14 mėnesių laikotarpį, t. y. 2014 m. lapkričio ir gruodžio mėnesius ir visus 2015 metus.

4.2 VEIKSMAI PO ECB SPRENDIMO DĖL GLAUDAUS BENDRADARBIAVIMO

BPM reglamente numatyta, kad euro neįsivedusios valstybės narės gali dalyvauti BPM pagal glaudaus bendradarbiavimo tvarką. Pagrindinės ECB ir valstybių narių kompetentingų institucijų susitarimo dėl glaudaus bendradarbiavimo sąlygos išdėstytos BPM reglamento 7 straipsnyje, o procedūriniai dalykai, pavyzdžiui, prašymo pradėti glaudų bendradarbiavimą pateikimo laikas ir turinys, jo vertinimas ECB ir vėliau ECB sprendimo priėmimas, išdėstyti 2014 m. vasario 27 d. įsigaliojusiame Sprendime ECB/2014/5¹¹.

Kol kas pagal pirmiau minėtą tvarką nepateiktas nė vienas prašymas dėl glaudaus bendradarbiavimo. Tačiau ECB iš keleto valstybių narių gavo neoficialių pageidavimų ir organizavo dvišalius susitikimus su jomis dėl galimybės pradėti glaudų bendradarbiavimą.

5 PRIEŽIŪROS MODELIS

5.1 PRIEŽIŪROS ŽINYNO PARENGIMAS

Priežiūros žinytas – tai BPM darbuotojams skirtas vidaus dokumentas, kuriame aprašyti kredito įstaigų priežiūros procesai ir metodai, taip pat bendradarbiavimo BPM viduje ir su išorės įstaigomis procedūros. 2014 m. rugsėjo mėn. Priežiūros valdyba patvirtino naujos redakcijos Priežiūros žinytą, kuriame daugiausia dėmesio skiriama Priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesui (PTVP). Dabar juo remiantis rengiamas 2015 m. veiklos planas.

Priežiūros žinyne aprašyti šie klausimai:

- JPG sudėtis ir darbuotojų atranka;
- priežiūros procesai ir procedūros;
- BPM funkcijos ir pareigos;
- patikrinimų vietoje metodika;
- BPM vykdomo PTVP metodika ir eiga, atitinkanti EBI PTVP gaires.

¹¹ 2014 m. sausio 31 d. Sprendimas ECB/2014/5 dėl glaudaus bendradarbiavimo su dalyvaujančių valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis (OL L 198, 2014 7 5, p. 7).

BPM darbuotojai jau pradėjo testuoti PTVP metodiką vietoje, kad galėtų įvertinti rizikos vertinimo sistemos tinkamumą ir pateikti rekomendacijų dėl patobulinimo.

Numatoma, kad Priežiūros žinynas bus nuolat kintantis dokumentas, koreguojamas atsižvelgiant į naujas tendencijas rinkoje ir priežiūros praktiką.

5.2 BANKŲ PRIEŽIŪROS VADOVO PASKELBIMAS

BPM taikomi viešumo reikalavimai siekiant užtikrinti, kad ir visuomenė, ir prižiūrimi subjektai būtų tinkamai informuoti apie jo taikomą priežiūros modelį. Visų pirma, Tarpinstituciniame susitarime įtvirtintas reikalavimas, kad ECB savo interneto svetainėje paskelbtų priežiūros praktikos vadovą.

2014 m. rugsėjo 29 d. ECB paskelbė dokumentą „Bankų priežiūros vadovas“. Vadove suprantamai ir aiškiai aprašoma, kaip apskritai veikia BPM ir apžvelgiami pagrindiniai svarbių ir mažiau svarbių kredito įstaigų priežiūros procesai bei metodika. Pavyzdžiui, jame aprašomas JPG darbas ir paaiškinama BPM padalinių tarpusavio sąveika kuriant priežiūros ciklą. Svarbiausias šio vadovo tikslas – padėti prižiūrimiems subjektams geriau suprasti pagrindinius BPM vykdomos priežiūros procesus ir, prireikus, atitinkamai pakoreguoti savo pačių vidaus procedūras.

Vadovas parengtas vadovaujantis BPM reglamentu ir BPM pagrindų reglamentu ir yra išverstas į visas oficialiąsias euro zonos kalbas ir į lietuvių kalbą. Bet jis nėra teisinis dokumentas, todėl nesukuria jokių teisinių prievolių nei kredito įstaigoms, nei BPM.

6 PASIRENGIMAS KITOSE AKTUALIOSE DARBO SRITYSE

6.1 PRIEŽIŪRINIŲ DUOMENŲ TEIKIMO SISTEMA

Ankstesnėje ataskaitoje apžvelgiamą laikotarpį darbas BPM duomenų teikimo sistemos kūrimo klausimu buvo sutelktas į baigiamuosius ECB reglamento dėl priežiūrinės finansinės informacijos teikimo projekto rengimo darbus. 2014 m. spalio 23 d. šis ECB reglamento projektas buvo pateiktas viešoms konsultacijoms. Kaip nustatyta Tarpinstituciniame susitarime, prieš pradėdant viešas konsultacijas ECB reglamento projektas buvo pateiktas Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui.

Šiuo metu priežiūrinę finansinę informaciją privalo teikti tik tos įstaigos, kurios konsoliduotu lygmeniu taiko Tarpautinius finansinės atskaitomybės standartus (angl. *IFRS*). ECB reglamento

dėl prižiūrinės finansinės informacijos teikimo projektas parengtas siekiant įtvirtinti reikalavimą, kad reguliariai būtų teikiamos ir pagal nacionalinius apskaitos reikalavimus rengiamos konsoliduotos bankų ataskaitos, taip pat ir nekonsoliduotos ataskaitos (t. y. vieno juridinio asmens). Tačiau vadovaujamosi proporcingumo principu. ECB reglamento projekto nuostatomis nesiekama, kad prižiūrimos grupės ir įstaigos keistų apskaitos standartus, pagal kuriuos rengia savo konsoliduotas ar metines ataskaitas; nekeičiami ir priežiūrinei atskaitomybei taikomi apskaitos standartai. Be to, vadovaujantis KRR, EBI buvo informuota, kad ECB, būdamas šiuo klausimu kompetentinga institucija, priežiūrinę finansinę atskaitomybę iš svarbių prižiūrimų grupių rinks savo nuožiūra, kaip numatyta techniniuose įgyvendinimo standartuose dėl priežiūrinės atskaitomybės.

Statistikos srityje ECB įdiegė reikalingą organizacinę sistemą priežiūrinės atskaitomybės duomenims tvarkyti ir pradėjo teikti su šiais duomenimis susijusia paslaugas bankų priežiūros skyriams. Reguliariai teikiamus duomenis ECB gaus per NKI. Pagal šį „decentralizuotą“ metodą, kuris jau pasiteisino renkant kitus statistinius duomenis, NKI atliks pirmą duomenų kokybės patikrinimą. Antrą kokybės patikrinimą atliks ECB. Tokia kokybės kontrolė padės užtikrinti, kad visos BPM prižiūrimos įstaigos vienodai taikytų tuos pačius duomenų kokybės standartus.

6.2 INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS

Nemažai nuveikta BPM reikalingų informacinių technologijų (IT) diegimo srityje.

- **Informacijos valdymo sistema (IMAS):** *IMAS* parengta ir pradės veikti nuo 2014 m. lapkričio 4 d. Tai bus pagrindinė JPG IT darbo priemonė, sudarysianti technines sąlygas suderinti ir nuosekliai kredito įstaigų priežiūrai užtikrinti. Ji bus ypač svarbi BPM veiklos pradžioje, nes padės užtikrinti, kad visos JPG taikytų vienodą metodiką ir standartus. Rugpjūčio mėn. buvo sėkmingai išmėginta, kaip *IMAS* veikia viduje, o rugsėjo pabaigoje su visų NKI ir NCB atstovais buvo atliktas jos išorinio veikimo testas. Didžiausias darbas, kad *IMAS* būtų pradėta naudoti lapkričio mėn., yra apmokyti ja naudoti visus BPM bankų priežiūrą vykdysiančius specialistus, kurių yra per 3 000. Tam buvo parengta mokomoji medžiaga. Spalio mėn. pasiektas pirmas mokymų intensyvumo rekordas – kasdien visoje Europoje buvo apmokoma po daugiau kaip 200 vartotojų.
- **Duomenų rinkimas, duomenų kokybės valdymas ir analizė:** Pagrindinis Bankų priežiūros duomenų sistemos (angl. *SUBA*) projekto tikslas – užtikrinti, kad ECB iš visų BPM šalių galėtų priimti konkrečius priežiūrinius duomenis XBRL formatu pagal EBI

techninius įgyvendinimo standartus. Pirmieji priežiūriniai duomenys, susiję su *COREP* ir padengimo likvidžiuoju turtu rodikliu (*LCR*)¹², buvo gauti ir apdoroti sėkmingai.

- **Išteklių planavimas:** Buvo apibrėžti IT reikalavimai dėl mokesčio surinkimo proceso. Juos apibrėžiant taip pat buvo atsižvelgta į viešų konsultacijų dėl ECB reglamento dėl priežiūros mokesčių projekto rezultatus. Sparčiai vyksta mokesčio apskaičiavimui reikalingo techninio sprendimo parengiamieji darbai. Pradėtas kurti ir bankams skirtas savitarnos portalas, kuriame bankai galės tvarkyti savo duomenis apie mokesčių (jo apskaitą). Atsižvelgiant į jau padarytą pažangą pirmasis BPM biudžeto, organizacinės struktūros ir ataskaitų teikimo struktūros projektas turėtų būti parengtas laiku, kad būtų galima planuoti 2015 m. biudžetą.
- **Bendradarbiavimo, darbų srautų ir informacijos valdymas:** Šiuo metu vykdomas priežiūrinų įstaigų kontaktinių duomenų ir galimų jų užklausų tvarkymo IT projektas; šiuo klausimu jau padaryta nemaža pažanga – 2014 m. rugpjūčio mėn. pradėjo veikti pirmosios funkcijos. Norint pasirengti tikėtinam darbo krūvio padidėjimui dėl BPM, numatoma vykdyti bendrųjų IT paslaugų ir dokumentų valdymo sistemos pajėgumų patikrinimus.
- **Bendrosios IT paslaugos:**
 - Kai kurios NKI, kurios nėra centriniai bankai, (Austrijos, Maltos, Liuksemburgo ir Latvijos) nėra prisijungusios prie ECBS / „Eurosystem“ IT infrastruktūros („CoreNet“), todėl sukūrė jungtis prie savo NCB. Dvi NKI (Vokietijos ir Austrijos) pareiškė norą turėti tiesioginę jungtį. Tačiau tai bus įmanoma tik po to, kai pradės veikti naujoji „CoreNet“ infrastruktūros versija, kurią planuojama įdiegti 2015 m. pirmą ketvirtį. Iki to laiko šios dvi NKI naudosis laikina jungtimi, atitinkamai su *Deutsche Bundesbank* ir *Oesterreichische Nationalbank*.
 - Užregistruotas prašymas užtikrinti, kad ECB ir svarbios įstaigos galėtų vieni kitiems siųsti konfidencialius el. laiškus ir dokumentus. Turint galvoje laiko apribojimus, buvo nuspręsta el. laiškus siųsti naudojantis „Transport Layer Security“ (*TLS*)¹³ protokolu. Parengtas pasiūlymas dėl šio protokolo naudojimo ir jau pradėta šio sprendimo įgyvendinimą derinti su svarbiomis įstaigomis.

¹² Čia *LCR* reiškia padengimo likvidžiuoju turtu rodiklių ataskaitas. Šiose ataskaitose pagal techninius įgyvendinimo standartus teikiami mėnesiniai duomenys apie trumpalaikio likvidumo rodiklius.

¹³ „Transport Security Layer“ (*TLS*) – tai apsaugos priemonė, skirta apsaugoti el. laiškus, kurie siunčiami naudojantis viešuoju tinklu, pavyzdžiui, internetu.

7 IŠSAMUS VERTINIMAS

Paskutines savaites ir (arba mėnesius) iki išsamaus vertinimo rezultatų paskelbimo buvo intensyviai vykdomas turto kokybės peržiūros (TKP) ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų kokybės užtikrinimas, taip pat TKP ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų susiejimas. Rugsėjo pabaigoje prasidėjo tiesioginis priežiūros vykdytojų ir bankų bendravimas (vadinamasis priežiūrinis dialogas) – daliniai ir preliminarūs rezultatai buvo aptarti su bankais prieš parengiant ir paskelbiant galutinius rezultatus. Galutiniai rezultatai buvo paskelbti 2014 m. spalio 26 d.¹⁴

7.1 TESTAVIMO NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS REZULTATŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

TKP rezultatų kokybės užtikrinimo procedūra aprašyta 2014 m. gegužės mėn. paskelbtoje antrojoje ketvirčio ataskaitoje. Todėl šiame skyriuje aprašoma tik testavimo nepalankiausiomis sąlygomis kokybės užtikrinimo procedūra.

ECB ir NKI kartu intensyviai tikrino testavimo nepalankiausiomis sąlygomis – vieno iš išsamaus vertinimo etapų – rezultatų kokybę, remdamiesi EBI gairėmis¹⁵. Vyko diskusijos dėl kokybės užtikrinimo, per kurias bankų buvo prašoma paaiškinti jų gautus rezultatus. Be to, testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu dauguma svarbiausių rodiklių buvo vertinami taikant nustatytus minimalius kriterijus (angl. *threshold-based evaluation*): kriterijų neatitinkantys bankų rezultatai buvo koreguojami, o prievolė įrodyti teko ne NKI ir ECB, o patiems bankams.

ECB vykdytos kokybės užtikrinimo procedūros tikslas buvo užtikrinti, kad bankai nuosekliai taikytų nustatytą metodiką ir teisingai parodytų testavimo pagal bazinį ir nepalankųjį scenarijus poveikį savo balansams. Viena iš kokybės užtikrinimo dalių buvo ECB lyginamosios analizės modelio pritaikymas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatams pagal principą „iš viršaus į apačią“.

Kokybės užtikrinimu siekiama:

- sudaryti visiems vienodas sąlygas: be tinkamo kokybės užtikrinimo, konservatyvesni bankai nukentėtų palyginti su tais, kurie prisiima didesnę riziką, o tai būtų akivaizdžiai nesąžininga;

¹⁴ Vienuolika iš išsamiaame vertinime dalyvavusių bankų buvo priskirti mažiau svarbių įstaigų kategorijai, todėl ECB jų tiesioginės priežiūros nevykdys; be to, aštuoni išsamiaame vertinime nedalyvavę bankai bus tiesioginiai prižiūrimi ECB, nes buvo priskirti prie svarbių įstaigų. Iš šių bankų išsamiaame vertinime dalyvaus tie bankai, kurie nėra kitų svarbių bankų patronuojamosios įmonės.

¹⁵ ECB atsakingas už euro zonos šalių rezultatų kokybės užtikrinimą, kaip aprašyta čia: <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/563711/2014+EU-wide+Stress+Test++FAQs.pdf>

- dėmesį sutelkti į reikšmingus dalykus: kokybės užtikrinimas buvo organizuotas taip, kad iš karto būtų atkreiptas dėmesys į tas sritis, kur bankų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai gali rodyti reikšmingai mažesnę testavimo nepalankiausiomis sąlygomis poveikį kapitalo rodikliams.

Panašiai kaip ir atliekant TKP, vykdant testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų kokybės užtikrinimą buvo taikomas „trijų gynybos linijų“ modelis:

- pirmoji linija – bankai patys atliko testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal principą „iš apačios į viršų“, vadovaudamiesi Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis atliekant išsamų vertinimą (angl. *CAST*) vadove aprašyta metodika. Bankai turėjo tinkamai užpildyti įvairias EBI ir BPM parengtas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų formas;
- antroji linija – NKI atliko nepriklausomus kokybės patikrinimus. Juos NKI vykdė pagal savo metodikas ir, be kitų dalykų, tikrino duomenų kokybę bei formų teisingumą. Be to, NKI intensyviai derino trečiosios linijos (t. y. ECB) su kokybės užtikrinimu susijusias pastabas įvairiems jų jurisdikcijai priklausantiems bankams;
- trečioji linija – tai pats ECB, kuris viso BPM mastu peržiūrėjo ir patikrino rezultatus, kad užtikrintų, jog metodika būtų taikoma vienodai. ECB atliktas kokybės užtikrinimas buvo nuodugnus ir platus – buvo tikrinami įvairūs aspektai (pvz. duomenų kokybė, testai, kokybinis vertinimas), bendraujama su NKI ir, prireikus, su atitinkamais bankais. Intensyviausiu šio proceso metu testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų kokybės užtikrinimą vykdė apie 70 ECB ekspertų.

7.2 TKP IR TESTAVIMO NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS REZULTATŲ SUSIEJIMAS

Viena iš didžiausių išsamaus vertinimo stiprybių ta, kad pagal TKP rezultatus buvo koreguojami bankų balansai, naudoti kaip testavimo nepalankiausiomis sąlygomis atskaitos taškas. Pagal TKP pakoregavus 2013 metų pabaigos balansų duomenis, reikėjo iš naujo įvertinti gautus testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus. Dalies TKP rezultatų ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis susiejimą reikėjo vykdyti centriniu lygmeniu – patys bankai to negalėjo padaryti, nes ne visus TKP rezultatus buvo galima jiems atskleisti likus pakankamai daug laiko iki numatyto rezultatų paskelbimo termino. Tačiau kai kuriuos TKP rezultatus (prieš tai centriniu lygmeniu tinkamai patikrinus jų kokybę) bankai turėjo su testavimu susieti patys.

Pagrindinis šio susiejimo tikslas – užtikrinti, kad testavime nepalankiausiomis sąlygomis naudojamos prielaidos būtų tinkamai koreguojamos pagal TKP rezultatus, taip siekiant

užtikrinti išsamaus vertinimo galutinių rezultatų patikimumą ir teisingumą. Tad kiekviename banke pagal TKP rezultatus (jei jie buvo reikšmingi) buvo koreguojamos banko portfelių, kurių apskaita vykdoma kaupiamuoju pagrindu, kredito nuostolių prielaidos. TKP rezultatai lėmė nemažai 2013 metų pabaigos balansų korekcijų, kurios daugiausia buvo susijusios su rizikos ribojimu. Visus TKP metu nustatytus pakeitimus buvo galima atskaitos balansui taikyti tiesiogiai. Be to, atlikus TKP buvo gauta naujos informacijos apie tai, kaip pavieniai bankai klasifikuoja ir matuoja kredito riziką, taip pat apie kai kurias taikytas prielaidas, lėmusias vienokius ar kitokius rezultatus. Pirmiau minėto susiejimo tikslas buvo užtikrinti, kad ši informacija būtų įtraukta į bankų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus. Svarbiausias tokio metodo principas – pagal reikšmingais laikomus 2013 m. TKP rezultatus turėtų būti koreguojamos testavimo nepalankiausiomis sąlygomis laiko horizonto prielaidos. Jei TKP metu būtų nustatyta, kad praeityje kredito nuostoliai buvo skaičiuojami neteisingai, prielaidas reikėtų tikrinti ir įvertinti, ar jos tinkamai parengtos.

Be rezultatų susiejimo kaupiamuoju pagrindu apskaitomo turto dalyje, įtakos testavimui nepalankiausiomis sąlygomis galėtų turėti kai kurie 3 lygio tikrosios vertės pozicijų peržiūros TKP metu elementai. Šie elementai gali būti suskirstyti į tris didesnes kategorijas: pinigų pozicijų korekcijos, išvestinių priemonių pozicijų korekcijos ir kredito vertės korekcijų korekcijos. 3 lygio tikrosios vertės pozicijų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis korekcijos gali būti teigiamos arba neigiamos; tačiau jos būtinos norint užtikrinti kuo tikslesnius rezultatus ir išvengti dvigubo įskaičiavimo.

Siekdami užtikrinti susiejimo rezultatų kokybę NKI ir ECB rezultatus skaičiavo atskirai. Šie skaičiavimai buvo atliekami naudojant ECB sukurtą, NKI ir bankams išplatintą susiejimo programą. Reikia pažymėti, kad kuriant šią programą du kartus buvo testuojamas jos praktinis veikimas, NKI galėjo ją išbandyti ir pateikti pastabų. Tada ECB palygino abi susiejimo rezultatų versijas, atliko kiekybinius ir kokybinius jų patikrinimus ir suderino galutinį modelį.

7.3 PRIEŽIŪRINIS DIALOGAS

Priežiūrinis dialogas buvo paskutinis išsamaus vertinimo kokybės užtikrinimo etapas. Pagrindinis šių galutinių aptarimų (kurių dalyviai – JPG, NKI atstovai ir bankai) tikslas – prieš paskelbiant galutinius išsamaus vertinimo rezultatus pateikti bankams dalinius ir preliminarinius rezultatus, taip suteikiant jiems galimybę pateikti klausimų ir pastabų dėl rezultatų. Taip buvo užtikrintas tinkamas galutinių vertinimo rezultatų sutvarkymas. Kiekvieno išsamiaame vertinime dalyvavusio banko atstovai buvo kviečiami atvykti į susitikimą ECB patalpose Frankfurte prie Maino; šiems susitikimas buvo skirtos dvi savaitės – nuo rugsėjo 29 d. iki spalio 10 d. Paprastai

į susitikimus atvykdavo bankų vyriausiasis vykdomasis pareigūnas, vyriausiasis finansininkas, vyriausiasis rizikos valdytojas ir (arba) rizikos valdymo specialistai.

Bankams daliniai ir preliminarūs rezultatai buvo pateikiami standartine forma, taip užtikrinant, kad joks bankas negautų išsamesnės informacijos negu kiti bankai. Po tokių susitikimų bankai galėjo per 48 valandas pateikti klausimų ir pastabų ECB; dėl kai kurių pastabų ECB nuožiūra galėjo būti koreguojami galutiniai atitinkamo banko rezultatai. ECB atsakė į pateiktus klausimus, pirmiausia – į svarbiausius. Priežiūrinio dialogo metu kai kurių bankų buvo paprašyta pakoreguoti savo testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų formas pagal ECB nurodymus ir pateikti jas dar kartą, taip siekiant visiems bankams sudaryti vienodas sąlygas ir užtikrinti tinkamą rezultatų kokybę (pvz., kai bankai taikė kokius nors rizikos parametrus, neatitinkančius bendros metodikos ir daug mažiau konservatyvius negu kitų bankų taikytus). Tokie bankai pakoreguotas formas turėjo pateikti per 96 valandas nuo jų susitikimo su ECB.

7.4 GALUTINIŲ REZULTATŲ ATSKLEIDIMAS

Priežiūros valdybai ir Valdančiajai tarybai patvirtinus, visi bankai, kuriuose buvo atliekamas išsamus vertinimas, 2014 m. spalio 23 d. gavo užpildytas formas su galutiniais jų vertinimo rezultatais. Kartu su rezultatais jiems buvo išsiųstos ir oficialaus sutikimo, kad rezultatai būtų skelbiami viešai, formos, kurias bankai turėjo užpildyti per 48 valandas nuo gavimo. Visi bankai sutiko, kad jų rezultatai būtų skelbiami viešai.

2014 m. spalio 26 d. ECB paskelbė išsamaus vertinimo rezultatus paskelbdamas standartines formas su kiekvieno vertinto banko rezultatais ir suvestinę ataskaitą su visų vertintų bankų apibendrintais rezultatais bei informacija apie vertinimo organizavimą, metodiką ir vykdymą. Šiuos dokumentus galima rasti ECB svetainėje.

Atlikus TKP, vertintų bankų turto apskaitinės vertės (pagal 2013 m. gruodžio 31 d. duomenis) bendra korekcijos suma buvo 47,5 mlrd. eurų. Jei pasitvirtintų nepalankusis scenarijus, bankų bendras turimas kapitalas sumažėtų 215,5 mlrd. eurų (22 % dalyvavusių bankų turimo kapitalo). Pagal nepalankųjį scenarijų įskaičiuotą padidėjusio pagal riziką įvertinto turto papildomą poveikį visas poveikis kapitalui sudarytų 262,7 mlrd. eurų. Dėl tokio poveikio kapitalui bendro 1 lygio nuosavo kapitalo rodiklis dalyvavusių bankų medianai 2016 m. sumažėtų 4,0 procentiniais punktais, nuo 12,4 % iki 8,3 %. Išsamaus vertinimo metu palyginus šiuos prognozuojamus mokumo rodiklius su vertinime naudotais minimaliais kriterijais nustatyta, kad 25 dalyvavusių bankų kapitalo trūkumas – 24,6 mlrd. eurų.

Šie rezultatai gauti atskaitos tašku naudojant dalyvavusių bankų 2013 m. gruodžio 31 d. balansą. Tačiau per laikotarpį nuo išsamaus vertinimo pradžios bankai toliau stiprino savo mokumą, pavyzdžiui, pritraukdami kapitalo. Visuose 130 bankų nuo 2014 m. sausio 1 d. iš viso buvo pritraukta apie 57,1 mlrd. eurų nuosavo kapitalo. Įskaičiuavus per minėtą laikotarpį pritrauktą kapitalą bendras 13 bankų kapitalo trūkumas sumažėja 9,5 mlrd. eurų.

7.5 TAISOMŪJŲ PRIEMONIŲ RENGIMAS, VERTINIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

Išsamaus vertinimo metu nustačius, kad banko kapitalo rodiklis mažesnis negu nustatytas minimalus kriterijus, banko buvo prašoma per dvi savaites nuo rezultatų paskelbimo pateikti kapitalo planą, kad BPM jį įvertintų. Kapitalo trūkumas, nustatytas atlikus TKP arba testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal bazinį scenarijų, turi būti padengtas per šešis mėnesius, o nustatytas atlikus testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankųjį scenarijų – per devynis mėnesius. Šie šeši arba devyni mėnesiai pradedami skaičiuoti nuo išsamaus vertinimo rezultatų paskelbimo dienos – 2014 m. spalio 26 d. JPG atidžiai stebės, kaip kapitalo planai vykdomi.

Kapitalo planai turi būti rengiami pagal ECB parengtą specialią formą. Juose bankai turi nurodyti, kad jie, siekdami atitikti nustatytus rodiklius, savo kapitalą stiprins pirmiausia iš privačių finansavimo šaltinių.

Paprastai kapitalo trūkumas, nustatytas atlikus TKP ir testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankųjį scenarijų, turėtų būti dengiamas išleidžiant naujas bendro 1 lygio nuosavo kapitalo priemones. Papildomų 1 lygio kapitalo priemonių naudojimas per testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankųjį scenarijų nustatytam kapitalo trūkumui padengti ribojamas priklausomai nuo kapitalo pakankamumo koeficiento sumažėjimo laipsnio, dėl kurio inicijuojamas kapitalo konvertavimas arba nurašymas, kaip nurodyta 2014 m. balandžio 29 d. ECB pranešime spaudai. Galimybė panaudoti esamas konvertuojamąsias priemones, kurios gali būti besąlygiškai konvertuojamos pagal iš anksto nustatytus koeficientus į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą, nustatytam trūkumui dengti per testavimo nepalankiausiomis sąlygomis laiko horizontą nebus ribojama; nebus ribojama ir galimybė naudoti valstybių narių turimas valstybės pagalbos priemones pagal finansinės pagalbos programas.

Turto pardavimas ir turto pardavimo poveikis pelnui ir nuostoliui, pagal riziką įvertintam turtui ir atskaitymams iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo bus galimi tik kaip ypatingos priemonės, jei galima aiškiai nustatyti, kad jos skiriasi nuo įprastinių veiklos operacijų. Paprastai šiai kategorijai priskiriamos didelės aiškiai atskirtų portfelių turto pardavimo programos (pvz., pakeitimo vertybiniais popieriais portfelių perleidimas) ir patronuojamųjų įmonių pardavimas.

Bus atsižvelgiama į oficialių (su Europos Komisija suderintų) trūkumo mažinimo arba reorganizavimo planų poveikį.

Pagal riziką įvertinto turto mažinimas keičiant 1 ramsčio rizikos modelį ir renkantis kitus 1 ramsčio metodus nebus laikomas tinkama priemone kapitalo trūkumui dengti, išskyrus atvejus, kai tie pokyčiai suplanuoti ir kompetentingos institucijos patvirtinti dar iki išsamaus vertinimo rezultatų paskelbimo.

Bankai savo kapitalo planuose galės numatyti, kad iš 2014 m. nepaskirstytojo pelno bus dengiamas tik per TKP nustatytas kapitalo trūkumas. Kalbant apie kapitalo trūkumą, nustatytą per testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal bazinį arba nepalankųjį scenarijų, tinkama trūkumo mažinimo priemone bus laikomas tik 2014 m. realizuotojo pelno iki atidėjinių ir tų pačių metų prognozuojamo pelno iki atidėjinių pagal abu testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijus skirtumas. Taip nustatyta dėl to, kad visos sumos įskaitymas reikštų dvigubą įskaitymą, nes į pelną jau atsižvelgta banko prielaidose, naudotose atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. JPG įvertins visų tokiuose planuose siūlomų kapitalo priemonių tinkamumą ir patikimumą. Jei bus nustatyta, kad kapitalo planas netinkamas ar nepatikimas, ECB priims sprendimą dėl galimų priežiūros priemonių pagal BPM reglamento 16 straipsnį. Jei būtų nuspręsta teikti bankui valstybės pagalbą, ji turi būti teikiama griežtai pagal Europos Komisijos nustatytas valstybės pagalbos taisykles, o nuo 2015 m. sausio 1 d. – ir pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą. Būtų taikomas ir 2014 m. liepos 9 d. ECOFIN tarybos ir Euro grupės paskelbtas Kapitalo trūkumų šalinimo ir naštos pasidalijimo atlikus išsamų vertinimą tvarkos aprašas.

Priežiūros priemonės, kurias reikės įgyvendinti, bus įformintos vienu iš sprendimų, kurie bus priimti vykdant 2014 m. metinį priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesą (PTVP) ir kurie bus daugiausia pagrįsti išsamaus vertinimo, kapitalo planų vertinimo ir NKI atliktos metinės peržiūros ir vertinimo rezultatais.

Po to, kai PTVP sprendimas bus pateiktas bankams, JPG pradės stebėti, kaip kapitalo planai įgyvendinami. Tam jos palaikys nuolatinį ryšį su atitinkamu banku, prireikus į šį dialogą įtraukdamos ir esamas priežiūros institucijų kolegijas. Stebėdamos šių planų įgyvendinimą JPG atidžiai tikrins, ar pagal galiojančius apskaitos reikalavimus būsimų laikotarpių bankų finansinėje atskaitomybėje atsižvelgiama į TKP rezultatus. Į finansines ataskaitas įtraukiamos ne visos korekcijos. Tačiau JPG, vykdydamos kasdienę priežiūrą, stebės ir tas, kurios yra riziką ribojančios (taip pat ir nekiekybines taisomasias priemones).

Visame spektre priežiūros priemonių, skirtų per išsamų vertinimą nustatytiems trūkumams šalinti, yra ir keletas kiekybinių priemonių, pavyzdžiui, minimalaus kapitalo pagal 1 ramstį

didinimas, dividendų paskirstymo ribojimai ir specifiniai likvidumo reikalavimai, pavyzdžiui, turto ir įsipareigojimų terminų nesutapimų ribojimas. Be to, nemažai 2 ramsčio priemonių yra kokybinės, skirtos spręsti klausimus, susijusius, pavyzdžiui, su valdymu ir atskaitomybe, vidaus kontrole, rizikos valdymo praktika. BPM pagal poreikį naudosis visomis 2 ramsčio priemonėmis klausimams, susijusiems su konkrečia kiekvienos įstaigos padėtimi ir rizikos pozicija, spręsti.

8 ATSKAITOMYBĖ

Šioje dalyje trumpai apžvelgiama, kaip šioje ataskaitoje apžvelgiamu laikotarpiu ECB atsiskaitė ES Tarybai ir Europos Parlamentui¹⁶. BPM reglamente nustatyta ir keletas sąveikos su nacionaliniais parlamentais būdų. Pirmą tokia sąveika įvyko 2014 m. rugsėjo 8 d. – buvo surengtas aptarimas Vokietijos Bundestage.

2014 m. rugsėjo 13 d. vykusiame neoficialiame ECOFIN tarybos posėdyje Priežiūros valdybos pirmininkė informavo ES Tarybą apie pažangą kuriant BPM ir vykdant išsamų vertinimą. Kai ECB perims visus jam pavestus priežiūros uždavinius, už BPM veiklą bus atsiskaitoma ir Euro grupei, dalyvaujant ir euro zonai nepriklausančių, bet BPM dalyvaujančių valstybių narių atstovams.

Kalbant apie atsiskaitymą Europos Parlamentui, ECB perdavė Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui konfidencialias Priežiūros valdybos posėdžių, surengtų 2014 m. liepos – rugsėjo mėn., stenogramas, kaip nustatyta Tarpinstituciniame susitarime. Be to, kaip nustatyta BPM reglamente, 2014 m. rugsėjo 22 d. ECB pateikė Parlamentui savo 2014 m. rugsėjo 17 d. Sprendimą dėl ECB pinigų politikos ir priežiūros funkcijų atskyrimo įgyvendinimo (ECB/2014/39). 2014 m. spalio 17 d. Komitetui buvo pateiktas ECB reglamento dėl priežiūrinės finansinės informacijos teikimo projektas dar prieš viešas konsultacijas dėl šio projekto (jos paskelbtos 2014 m. spalio 23 d.), taip pat kiti teisės aktai, kuriuos ECB jau yra priėmus dėl BPM, įskaitant ECB reglamentą prie priežiūros mokesčių. Priežiūros valdybos pirmininkė gavo daugiau klausimų iš Europos Parlamento narių ir pateikė ji juos atsakymus (atsakymai į šiuos ir dar anksčiau pateiktus klausimus paskelbti ECB interneto svetainėje). 2014 m. spalio 31 d. ECB informavo Parlamentą apie pagrindines ECB darbuotojų etikos kodekso ir Priežiūros valdybos narių elgesio kodekso projekto nuostatas prieš pastarąjį patvirtinant. Be to, kaip nustatyta Tarpinstituciniame susitarime, ECB išplėtė savo „karštąją informacijos liniją“ – dabar per ją gaunami klausimai ir apie BPM, kurie kartu su atsakymais skelbiami specialioje naujoje interneto svetainės dalyje „Dažniausiai užduodami klausimai“.

¹⁶ Visos atskaitomybės sistemos apžvalga buvo pateikta pirmosios ketvirčio ataskaitos 8 skyriuje.

Buvo imtasi ir papildomos iniciatyvos – prasidėjus naujai Parlamento kadencijai buvo surengtas bendras Europos Parlamento ir ECB seminaras, skirtas supažindinti EP narius su ECB vykdoma veikla. Seminaras vyko 2014 m. spalio 14 d., jame dalyvavo ir Priežiūros valdybos pirmininkė. 2014 m. lapkričio 3 d. bus surengtas antrasis iš dviejų 2014 m. numatytų eilinių klausymų Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitete su Priežiūros valdybos pirmininke (tai yra vienas pagrindinių atskaitomybės Europos Parlamentui būdų). Prieš šį klausymą tą pačią dieną numatomas *ad hoc* aptarimas. Klausymas vyks dienos, kai ECB perims visus jam BPM reglamentu pavestus uždavinius, išvakarėse, tad bus puiki proga Priežiūros valdybos pirmininkei ir EP nariams aptarti 2014 m. spalio 26 d. paskelbtus išsamaus vertinimo rezultatus, o kartu ir – remiantis šia ataskaita – padėti vykdant baigiamuosius parengiamuosius BPM darbus.

Pabaigai reikia paminėti, kad per šioje ataskaitoje apžvelgiamą laikotarpį įvyko pirmoji sąveika su vienu iš nacionalinių parlamentų. Nors už BPM veiklą atsiskaitoma ES lygmeniu, BPM reglamento 21 straipsnyje numatyta ir tam tikra atskaitomybė nacionaliniams parlamentams. Tad 2014 m. rugsėjo 8 d. Priežiūros valdybos pirmininkė kartu su Vokietijos federalinės finansų priežiūros institucijos (BaFin) pirmininke ir Priežiūros valdybos nare Dr. Elke König buvo pakviestos dalyvauti uždarame pasitarime Vokietijos Bundestago Finansų komitete.

9 TOLESNI VEIKSMAI IR IŠŠŪKIAI

2014 m. lapkričio 4 d. ECB pradės vykdyti visus BPM reglamentu jam pavestus priežiūros uždavinius. Artimiausiu metu BPM laukia šie darbai:

- **veiksmai po išsamaus vertinimo** – visų pirma, kapitalo planų, kuriuos bankai privalo pateikti, jei juose nustatytas trūkumas, įvertinimas ir jų įgyvendinimo kontrolė. Nepriklausomai nuo to, ar bankas turės pateikti kapitalo planą, ar ne, reikės įvertinti visų bankų išsamaus vertinimo ir jų išorės auditorių išvadas, siekiant įvertinti, ar finansinėse ataskaitose buvo tinkamai atsižvelgta į TKP rezultatus ir, prireikus, svarstyti, ar nereikėtų imtis turimų rizikos ribojimo priemonių ir jomis papildyti apskaitos tvarką;
- **pradėti BPM priežiūros ciklą** – visų pirma, baigti rengti kiekvieno svarbaus banko 2015 m. priežiūros analizės programą ir atlikti rizikos vertinimo sistemos ir BPM priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (PTVP) metodikos ir vykdymo testavimą vietoje. Šio testavimo rezultatai padės pamatą „BPM priežiūros modeliui“, kuris bus taikomas visoms vienos sistemos sudedamosioms dalims, įskaitant ir mažiau svarbius bankus;

- **darbą pradės JPG, kurios vykdys kasdienę svarbių įstaigų priežiūrą.** Svarbiausi iššūkiai: integruoti didelį skaičių naujų darbuotojų, užtikrinti produktyvią ECB ir NKI tarpusavio sąveiką, išmėginti ir naują infrastruktūrą, ir ECB horizontaliųjų skyrių teikiamas paslaugas.

Viskas, kas šiais klausimais bus padaryta per artimiausius mėnesius, taip pat visas parengiamasis darbas ir pagrindiniai pereinamuoju laikotarpiu nuveikti darbai bus aprašyti pirmojoje BPM metinėje ataskaitoje, privalomoje pagal BPM reglamentą. Ataskaitą, kurioje bus apžvelgiamas laikotarpis nuo 2013 m. lapkričio mėn. iki 2014 m. gruodžio mėn. paskelbti ketinama 2015 m. antrąjį ketvirtį.